



## **CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ**

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24  
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A  
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89  
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/16/16/96

### **NASTROJE SPOŁECZNE W POŁOWIE STYCZNIA '96**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH  
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W czasie realizacji sondażu opinia publiczna była już poinformowana przez media nie tylko o zarzutach wysuniętych wobec premiera Józefa Oleksego, ale także o podjętych krokach zmierzających do wyjaśnienia sprawy. Badanie przeprowadzono bezpośrednio po licznych apelach partii i ugrupowań opozycyjnych o odwołanie premiera i zmianę koalicji rządowej. Ostry kryzys polityczny nie wpłynął jednak w znaczącym stopniu na stan nastrojów społecznych i ocenę obecnej sytuacji politycznej w Polsce<sup>1</sup>. Przyczyn tego stanu rzeczy należy poszukiwać w ocenach i prognozach dotyczących innych sfer życia społecznego oraz osobistej sytuacji badanych.

### OCENA ROZWOJU SYTUACJI W KRAJU

W porównaniu z grudniem '95 w styczniu odsetek optymistów twierdzących, że sytuacja w kraju rozwija się w dobrym kierunku wzrósł o 6 punktów procentowych. Może to oznaczać, że obecny kryzys polityczny w opinii badanych nie jest postrzegany w kategoriach kryzysu państwa, ale jako kolejna "wojna na górze".

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
W dobrym	18	23	26	29	26	29	27	27	34	41	45	40	46
W złym	68	61	58	54	54	49	54	53	45	39	32	33	31
Trudno powiedzieć	14	16	16	17	20	22	19	20	21	21	23	28	23

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

<sup>1</sup> Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (68) przeprowadzono w dniach 12-16 stycznia '96 na 1177-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Optymistami częściej są mężczyźni (51%) niż kobiety (41%), młodsze roczniki ankietowanych niż ludzie starsi. Optimizm oceniających rozwój sytuacji w kraju rośnie wraz z ich wykształceniem i jest tym większy, im lepiej ankietowani postrzegają własną sytuację materialną. Rozwój sytuacji w kraju pozytywnie ocenia 62% ankietowanych z wyższym wykształceniem, 60% przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji, 65% osób dobrze sytuowanych. Można zaryzykować tezę, że częściej niż pozostali pozytywnie oceniają rozwój sytuacji w kraju osoby wykazujące te cechy społecznego położenia, które współwystępują z tzw. kompetencjami obywatelskimi. Być może bieżące informowanie opinii publicznej o wszystkich sprawach związanych z przyczynami kryzysu politycznego i jawne ich omawianie przez media budzi w tych kategoriach społecznych nadzieję na rzetelne wyjaśnienie wszystkich wątpliwości i zarzutów.

Pesymiści to najczęściej osoby najstarsze (33%), nisko wykształcone (39%), znajdujące się w złej sytuacji materialnej (41%), deklarujące prawicowe poglądy polityczne (47%). W grupach społeczno-zawodowych najwięcej pesymistów jest wśród rolników (49%) oraz bezrobotnych (44%). Ogółem można stwierdzić, że pesymiści rekrutują się z grup społecznych słabszych ekonomicznie i o niższej pozycji społecznej.

Zdecydowanie więcej optymistów (64%) niż pesymistów (22%) jest też wśród osób deklarujących lewicowe poglądy polityczne.

Wśród zadowolonych z rozwoju sytuacji w kraju wyborcy Aleksandra Kwaśniewskiego przeważają nad tymi, którzy w II turze wyborów prezydenckich głosowali na Lecha Wałęsę. Wyraźnie też wzrósł pesymizm co do oceny ogólnej sytuacji w kraju wśród zdeklarowanych zwolenników poprzedniego prezydenta.

Tabela 2. Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju w elektoratach Aleksandra Kwaśniewskiego i Lecha Wałęsy  
w procentach

Elektoraty	Dobry			Zły			Trudno powiedzieć		
	przed II turą	po II turze	I '96	przed II turą	po II turze	I '96	przed II turą	po II turze	I '96
Aleksandra Kwaśniewskiego	34	56	58	46	26	22	20	18	20
Lecha Wałęsy	54	39	32	28	36	46	18	26	22
Ogółem	41	45	46	39	32	31	21	23	23

## OCENA RÓŻNYCH SFER ŻYCIA PUBLICZNEGO

W ciągu ostatniego miesiąca nie zmieniła się ocena obecnej sytuacji politycznej w Polsce. Odsetek postrzegających ją jako złą jest nadal trzykrotnie wyższy niż odsetek oceniających ją jako dobrą. Nieznaczne wahania opinii (wzrost ocen negatywnych o 2 punkty procentowe) nie mają istotnego statystycznie znaczenia.

Tabela 3. Jak Pan(i) ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
Dobra	2	5	6	6	8	9	7	7	7	10	10	11	12
Ani dobra, ani zła	26	34	38	40	34	38	39	33	36	48	38	44	42
Zła	64	53	46	45	47	40	40	48	44	33	39	34	36
Trudno powiedzieć	8	8	10	9	11	14	14	12	12	9	12	12	11

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

Negatywną ocenę obecnej sytuacji politycznej najczęściej wystawiają osoby z wyższym wykształceniem (60%) oraz kadra kierownicza i inteligencja (53%). Są to te same kategorie, które pozytywnie oceniają rozwój sytuacji w kraju. Oznacza to, że w opinii tych grup społecznych o ocenie rozwoju sytuacji w Polsce decydują inne wskaźniki niż obecna sytuacja polityczna albo też próby rozwiązania obecnego kryzysu politycznego przyjmowane są z nadzieją na wyjaśnienie wszystkich pojawiających się w tej sprawie zarzutów.

Sytuację polityczną jako złą częściej od innych postrzegają zwolennicy prawicy (57%) oraz elektorat Lecha Wałęsy (52%).

Znacząco poprawiła się ocena sytuacji gospodarczej Polski. Wyraża się to zarówno wzrostem ocen pozytywnych (o 9 punktów procentowych), jak i spadkiem ocen negatywnych (również o 9 punktów). Należy przypuszczać, że właśnie pozytywne postrzeganie sytuacji gospodarczej niweluje negatywne oddziaływanie kryzysu politycznego na nastroje społeczne i jest źródłem społecznego optymizmu.

Tabela 4. Jak Pan(i) ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
Dobra	8	7	9	11	10	14	12	12	13	12	19	15	24
Ani dobra, ani zła	34	36	35	38	36	38	40	35	39	41	42	42	44
Zła	54	53	52	46	48	42	41	44	41	44	33	35	26
Trudno powiedzieć	5	5	5	5	6	7	7	9	7	3	6	8	7

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

Ocena sytuacji gospodarczej współwystępuje z cechami położenia społecznego i materialnego. Częściej niż pozostali oceniają ją jako dobrą respondenci z wyższym wykształceniem (50%), prywatni przedsiębiorcy (46%), badani dobrze sytuowani (40%). Jako złą oceniają ją częściej niż pozostali osoby o złej kondycji materialnej (39%), bezrobotni (34%), rolnicy (38%). Można więc powiedzieć, że ocena sytuacji w kraju zależy od zasobności własnej kieszeni i oceny własnej sytuacji na rynku pracy.

Sytuacja w zakładach pracy ankietowanych oraz warunki życia rodzin i ich sytuacja materialna oceniane są podobnie jak w miesiącach poprzednich.

Tabela 5. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
N=	588	606	563	596	595	551	518	573	568	600	587	615	581
Dobra	30	31	32	31	32	32	36	32	33	33	40	38	40
Ani dobra, ani zła	33	28	31	35	27	31	26	34	31	29	29	32	28
Zła	35	39	35	33	39	33	36	32	32	34	27	28	30
Trudno powiedzieć	2	2	2	2	2	3	2	3	3	4	4	2	2

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

Tabela 6. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
Dobrze	17	17	17	17	19	21	20	18	19	20	24	22	23
Ani dobrze, ani źle	54	54	54	58	53	53	56	54	55	56	53	58	56
Źle	30	29	28	25	27	27	24	27	26	24	23	20	20
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

Tabela 7. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	'95												'96
Dobre	17	15	17	17	19	18	19	18	16	19	17	21	20
Ani dobre, ani źle	44	45	45	44	49	45	46	44	47	46	45	47	47
Źle	39	39	39	39	32	37	35	38	36	34	38	32	33

Wskaźnik sytuacji materialnej gospodarstw domowych jest od dłuższego czasu dość stabilny i ulega tylko nieznacznym okresowym wahaniom. Poprawiło się natomiast samopoczucie ankietowanych, mierzone oceną zmian warunków życia w ciągu ostatniego roku.

Tabela 8. Czy w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań				
	IV	X	IV	XI	I
	'94		'95		'96
Lepiej	7	11	9	12	16
Tak samo jak rok temu	44	32	36	47	50
Gorzej	47	56	55	40	33
Trudno powiedzieć	2	1	1	1	1

Mimo stabilnej oceny warunków życia i warunków materialnych, w ocenie retrospektywnej ankietowani deklarują poprawę swojej sytuacji życiowej. Można przypuszczać, że poczucie to pozostaje w związku z ogólną oceną sytuacji gospodarczej Polski.

### PROGNOZY

Nie zmieniły się prognozy dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w Polsce w ciągu najbliższego roku. Największy optymizm w tym względzie deklarują ankietowani o lewicowych poglądach politycznych (43%), najbardziej pesymistycznie nastawieni są sympatycy prawicy (25%). Największe odsetki osób o poglądach prawicowych (45%) i centrowych (50%) są zdania, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce się nie zmieni.

Tabela 9. A jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań											
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	'95											'96
Poprawi się	16	21	20	18	18	20	18	19	19	27	29	31
Nie zmieni się	42	49	49	50	49	49	48	48	51	45	43	44
Pogorszy się	32	21	22	23	22	20	21	18	16	10	15	13
Trudno powiedzieć	11	9	9	9	11	11	13	15	14	18	14	12

Można natomiast uznać, że ankietowani ze spokojem oczekują rozwoju sytuacji politycznej kraju. Wyraża się to zarówno utrzymującą się od dawna przewagą optymistów nad pesymistami, jak i wzrostem (o 5 punktów procentowych) ocen pozytywnych, przy jednoczesnym spadku ocen negatywnych (również o 5 punktów).

Tabela 10. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
Poprawi się	22	23	24	23	19	24	20	20	22	27	32	30	35
Nie zmieni się	39	47	50	47	47	44	44	43	45	42	32	35	37
Pogorszy się	21	15	14	16	14	12	13	12	9	8	16	16	11
Trudno powiedzieć	18	16	13	14	20	20	23	25	24	23	19	19	17

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

Obecnie optymistów jest ponad trzykrotnie więcej niż pesymistów (miesiąc temu było ich dwa razy więcej). Rozwoju sytuacji politycznej z największą ufnością oczekują osoby o poglądach lewicowych, z których ponad połowa (57%) przewiduje jej poprawę. Większy optymizm w tej kwestii, co oczywiste, cechuje wyborców zwycięskiego niż pokonanego prezydenta.

Tabela 11

w procentach

Czy w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Elektoraty	
	Aleksandra Kwaśniewskiego (N=516)	Lecha Wałęsy (N=371)
- poprawi się	49	19
- pozostanie bez zmian	31	44
- pogorszy się	5	19
Trudno powiedzieć	15	18

W porównaniu z grudniem '95 nieznacznie zmalał (o 4 punkty) odsetek badanych oczekujących pogorszenia sytuacji gospodarczej kraju i zwiększył się (również o 4 punkty) tych, którzy oczekują poprawy w tej sferze życia publicznego.



Tabela 12. Czy Pana(i) zdaniem w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:

w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
Poprawi się	25	26	26	26	25	29	25	25	27	33	38	35	39
Nie zmieni się	42	44	47	48	47	47	43	45	44	41	36	38	39
Pogorszy się	20	16	18	16	14	12	14	11	10	7	10	12	8
Trudno powiedzieć	14	14	9	11	14	13	18	18	19	19	16	15	14

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

Nie odnotowaliśmy większych zmian w przewidywaniach odnoszących się do sytuacji w zakładach pracy ankietowanych oraz prognozowaniu warunków życia gospodarstw domowych.

Tabela 13. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
N=	589	607	571	602	601	551	515	573	565	600	591	624	584
Poprawi się	23	22	26	22	21	25	29	26	30	26	31	33	30
Nie zmieni się	50	45	47	46	46	45	43	41	44	48	44	43	46
Pogorszy się	17	20	18	19	22	18	13	15	13	11	11	12	12
Trudno powiedzieć	10	12	9	13	11	11	15	18	13	15	14	12	12

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

Tabela 14. A jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinnie będzie się żyło:

w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I
	'95												'96
Lepiej	19	20	19	17	18	22	17	20	20	25	25	25	27
Tak samo	47	47	48	49	45	48	46	46	48	46	47	41	44
Gorzej	22	22	20	21	22	20	21	20	15	13	12	15	13
Trudno powiedzieć	12	11	13	13	15	10	16	15	16	16	15	19	15

1) realizacja w dniach 9-12 XI; 2) realizacja w dniach 24-29 XI

Poprawy warunków materialnych swoich gospodarstw domowych częściej niż inni oczekują zwolennicy lewicy (40%), a wśród grup społeczno-zawodowych - pracownicy fizyczno-umysłowi (47%) oraz bezrobotni (37%). Pogorszenie warunków życia najczęściej prognozują osoby najsłabsze ekonomicznie, deklarujące złą sytuację materialną swoich rodzin.

★

★                      ★

Wydaje się, że obecny ostry kryzys polityczny nie wpłynął znacząco na stan nastrojów społecznych. Można stąd wnosić, że nie jest on postrzegany jako kryzys państwa lub zagrożenie dla funkcjonowania innych dziedzin życia publicznego. Wzrost odsetka osób spodziewających się poprawy sytuacji zarówno politycznej, jak i gospodarczej, wskazuje na to, że obecną sytuację polityczną badani postrzegają jako stan przejściowy, chwilowy.

# A N E K S

## PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

### 1. Region północny:

09 woj. elbląskie  
10 woj. gdańskie  
17 woj. koszalińskie  
26 woj. olsztyńskie  
39 woj. słupskie  
41 woj. szczecińskie

### 2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie  
12 woj. jeleniogórskie  
20 woj. legnickie  
45 woj. wałbrzyskie  
47 woj. wrocławskie  
49 woj. zielonogórskie

### 3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie  
13 woj. kaliskie  
16 woj. konińskie  
21 woj. leszczyńskie  
29 woj. pilskie  
32 woj. poznańskie  
44 woj. toruńskie  
46 woj. wrocławskie

### 4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie  
07 woj. ciechanowskie  
24 woj. łódzkie  
30 woj. piotrkowskie  
31 woj. płockie  
34 woj. radomskie  
37 woj. sieradzkie  
38 woj. skierniewickie

### 5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie  
03 woj. białostockie  
06 woj. chełmskie  
22 woj. lubelskie  
23 woj. łomżyńskie  
28 woj. ostrołęckie  
36 woj. siedleckie  
40 woj. suwalskie  
48 woj. zamojskie

### 6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie  
18 woj. krakowskie  
19 woj. krośnieńskie  
25 woj. nowosądeckie  
33 woj. przemyskie  
35 woj. rzeszowskie  
42 woj. tarnobrzeskie  
43 woj. tarnowskie

### 7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie  
08 woj. częstochowskie  
14 woj. katowickie  
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

	(%)			
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	31	23	1177
Płeć				
Mężczyźni	51	29	20	557
Kobiety	41	33	26	620
Wiek				
do 24 lat	50	29	21	193
25-34	50	28	22	201
35-44	51	29	20	257
45-54	41	31	28	197
55-64	42	39	19	155
65 lat i więcej	36	33	31	175
Miejsce zamieszkania				
Wieś	36	37	27	442
Miasto do 20 tys.	53	28	19	150
od 21 do 100 tys.	46	25	28	212
101-500 tys.	57	26	17	233
501 tys. i więcej mieszk.	47	34	19	139
Region				
Północny	42	34	24	157
Zachodni	52	28	20	135
Środkowozachodni	48	30	22	179
Środkowy	46	28	26	210
Wschodni	33	39	28	121
Południowo-wschodni	45	35	20	193
Południowo-zachodni	50	26	24	183
Wykształcenie				
Podstawowe	34	39	27	425
Zasadnicze zawodowe	49	29	21	305
Średnie	52	25	23	367
Wyższe	62	26	13	81
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	60	26	14	67
Prac. umysł. niż. szczebla	50	26	24	107
Pracownicy fiz. - umysł.	58	29	13	56
Robotnicy wykwalifikowani	47	26	26	130
Robotnicy niewykwalifik.	49	24	27	58
Rolnicy	31	49	20	76
Prywatni przedsiębiorcy	53	22	25	53
Bierni zawodowo				
Renciści	41	33	26	148
Emeryci	42	33	25	221
Uczniowie i studenci	58	19	23	72
Bezrobotni	39	44	16	112
Gospodynie domowe i inni	37	30	32	76
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	43	30	26	106
Sektor państwowy	56	21	23	141
Sektor prywatny	52	28	20	252
Spółdzielczość	35	19	47	15
Ocena własnych war. mater.				
Złe	33	41	26	391
Średnie	47	28	25	555
Dobre	65	22	14	231
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	45	23	74
Raz w tygodniu	42	32	26	661
Kilka razy w roku	53	26	21	314
W ogóle nie uczestniczy	55	29	16	128
Poglądy polityczne				
Lewica	64	22	14	308
Centrum	50	25	26	304
Prawica	35	47	19	304
Trudno powiedzieć	32	31	37	261

Tabela 2. Ocena sytuacji politycznej w Polsce

(%)

	Dobra	Ani dobra, ani zła	Zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	42	36	11	1177
Płeć					
Mężczyźni	12	41	38	9	557
Kobiety	11	43	34	12	620
Wiek					
do 24 lat	8	52	32	9	193
25-34	14	39	38	8	201
35-44	12	50	30	8	257
45-54	12	33	46	9	197
55-64	14	37	37	12	155
65 lat i więcej	11	35	34	21	175
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	43	33	12	442
Miasto do 20 tys.	12	42	36	9	150
od 21 do 100 tys.	10	43	32	15	212
101-500 tys.	16	41	37	6	233
501 tys. i więcej mieszk.	7	36	49	8	139
Region					
Północny	14	42	38	6	157
Zachodni	16	43	33	8	135
Środkowozachodni	12	42	38	8	179
Środkowy	8	40	38	14	210
Wschodni	13	36	33	18	121
Południowo-wschodni	9	38	41	12	193
Południowo-zachodni	13	50	28	9	183
Wykształcenie					
Podstawowe	7	43	33	17	425
Zasadnicze zawodowe	16	42	33	9	305
Średnie	14	43	36	7	367
Wyższe	9	28	60	3	81
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	9	37	53	2	67
Prac. umysł. niż. szczebla	12	48	35	5	107
Pracownicy fiz.- umysł.	12	48	36	4	56
Robotnicy wykwalifikowani	17	38	36	9	130
Robotnicy niewykwalifik.	7	56	19	18	58
Rolnicy	13	40	37	10	76
Prywatni przedsiębiorcy	18	33	39	11	53
Bierni zawodowo					
Renciści	11	41	30	17	148
Emeryci	14	34	38	14	221
Uczniowie i studenci	9	53	32	7	72
Bezrobotni	9	45	38	8	112
Gospodynie domowe i inni	5	45	37	13	76
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	8	47	38	7	106
Sektor państwowy	17	41	34	9	141
Sektor prywatny	13	41	37	9	252
Spółdzielczość	26	39	26	9	15
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	41	38	13	391
Średnie	11	45	34	10	555
Dobre	20	36	36	8	231
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	10	25	44	20	74
Raz w tygodniu	9	45	37	10	661
Kilka razy w roku	17	41	32	10	314
W ogóle nie uczestniczy	17	40	33	10	128
Poglądy polityczne					
Lewica	22	41	29	7	308
Centrum	9	51	30	9	304
Prawica	6	31	57	6	304
Trudno powiedzieć	10	44	25	22	261

Tabela 3. Ocena sytuacji gospodarczej w Polsce

(%)

	Dobra	Ani dobra, ani zła	Zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	44	26	7	1177
Płeć					
Mężczyźni	29	38	27	6	557
Kobiety	19	48	25	7	620
Wiek					
do 24 lat	16	54	24	7	193
25-34	24	45	26	4	201
35-44	29	45	22	3	257
45-54	26	39	30	5	197
55-64	23	33	34	9	155
65 lat i więcej	22	43	20	15	175
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	40	35	7	442
Miasto do 20 tys.	30	38	26	6	150
od 21 do 100 tys.	21	53	18	9	212
101-500 tys.	30	44	18	8	233
501 tys. i więcej mieszk.	28	48	21	3	139
Region					
Północny	25	43	25	6	157
Zachodni	18	46	30	6	135
Środkowozachodni	29	42	24	5	179
Środkowy	24	46	26	5	210
Wschodni	20	41	26	12	121
Południowo-wschodni	16	46	31	7	193
Południowo-zachodni	33	41	18	9	183
Wykształcenie					
Podstawowe	15	43	32	11	425
Zasadnicze zawodowe	23	43	27	6	305
Średnie	29	46	21	4	367
Wyższe	50	42	7	2	81
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	40	44	12	4	67
Prac. umysł. niż. szczebla	25	48	24	3	107
Pracownicy fiz.- umysł.	27	52	18	4	56
Robotnicy wykwalifikowani	24	45	25	6	130
Robotnicy niewykwalifik.	28	37	30	5	58
Rolnicy	16	42	38	4	76
Prywatni przedsiębiorcy	46	42	8	4	53
Bierni zawodowo					
Renciści	17	44	29	10	148
Emeryci	24	35	30	11	221
Uczniowie i studenci	17	55	20	8	72
Bezrobotni	13	47	34	6	112
Gospodynie domowe i inni	29	45	16	10	76
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	24	49	22	4	106
Sektor państwowy	26	42	25	7	141
Sektor prywatny	34	42	20	4	252
Spółdzielczość	22	78	0	0	15
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	35	39	10	391
Średnie	23	51	21	6	555
Dobre	40	40	15	5	231
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	35	33	12	74
Raz w tygodniu	21	45	27	6	661
Kilka razy w roku	25	45	22	8	314
W ogóle nie uczestniczy	33	39	24	4	128
Poglądy polityczne					
Lewica	32	40	25	3	308
Centrum	26	46	21	6	304
Prawica	20	47	28	4	304
Trudno powiedzieć	15	41	29	15	261

Tabela 4. Czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce:

(%)

	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	44	13	12	1177
Płeć					
Mężczyźni	34	44	13	9	557
Kobiety	29	44	13	14	620
Wiek					
do 24 lat	33	50	8	8	193
25-34	29	48	12	10	201
35-44	32	49	13	7	257
45-54	34	40	11	15	197
55-64	29	34	23	13	155
65 lat i więcej	30	37	12	21	175
Miejsce zamieszkania					
Wieś	32	42	12	15	442
Miasto do 20 tys.	32	43	13	12	150
od 21 do 100 tys.	31	44	10	15	212
101-500 tys.	33	44	16	6	233
501 tys.i więcej mieszk.	27	50	16	8	139
Region					
Północny	30	46	14	10	157
Zachodni	28	47	13	12	135
Środkowozachodni	31	49	12	9	179
Środkowy	36	40	13	11	210
Wschodni	24	37	17	22	121
Południowo-wschodni	32	47	12	9	193
Południowo-zachodni	35	41	11	13	183
Wykształcenie					
Podstawowe	29	38	13	20	425
Zasadnicze zawodowe	33	50	8	9	305
Średnie	31	47	14	8	367
Wyższe	34	39	24	3	81
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	26	46	23	5	67
Prac.umysł.niż.szczębla	32	50	8	11	107
Pracownicy fiz.- umysł.	29	50	13	8	56
Robotnicy wykwalifikowani	31	52	8	9	130
Robotnicy niewykwalifik.	40	42	3	15	58
Rolnicy	29	45	8	17	76
Prywatni przedsiębiorcy	35	39	19	7	53
Bierni zawodowo					
Renciści	28	42	14	16	148
Emeryci	31	36	18	15	221
Uczniowie i studenci	44	45	10	1	72
Bezrobotni	33	44	14	9	112
Gospodynie domowe i inni	24	43	14	19	76
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	27	49	14	9	106
Sektor państwowy	31	52	8	10	141
Sektor prywatny	34	43	13	11	252
Spółdzielczość	62	25	0	13	15
Ocena własnych war. mater.					
Złe	26	40	18	16	391
Średnie	31	47	11	11	555
Dobre	41	42	10	7	231
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	28	30	28	14	74
Raz w tygodniu	30	43	14	13	661
Kilka razy w roku	36	48	7	9	314
W ogóle nie uczestniczy	31	45	12	12	128
Poglądy polityczne					
Lewica	43	41	7	9	308
Centrum	33	50	9	8	304
Prawica	20	45	25	9	304
Trudno powiedzieć	29	37	11	23	261